

הוועדה הציבורית לבחינת המתווה לשידור הציבורי העתידי בישראל

סיכום דיון- ישיבה מס' 13 - 2.01.2014

נוכחים :

רם לנדס- יו"ר

צביקה גולדברג

דנה נויפלד

יאיר אלוני

יהונתן רזניק

יוני רגב

קרני זיו

אסי קליין, לשכה משפטית, משרד האוצר

עודד סטקלוב, חברת הייעוץ "עמרב"

חסרים : דפנה גלוק, ג'לאל ספדי

מהלך הישיבה:

כל חברי הוועדה הנוכחים אישרו את נוסח סיכומי דיון מיום 24.10.2013 ומיום 31.10.2013 אשר נשלחו אליהם בדוא"ל בשבוע שעבר.

בישיבה זאת חברי הוועדה דנים בנושא התוכן, כפי שתוכנן לפי רשימת הנושאים לדיון חברי הוועדה. הדיון יתקיים בהתאם לנקודות שגב' קרני הציעה.

חלק א: דיון פנימי בנושא אפיוני תוכן

כל חברי הוועדה הנוכחים הסכימו כי המשדר הציבורי צריך להיות גוף משדר בלבד. כל הפקות התוכן יצאו אל שוק המפיקים החיצוני, למעט חדשות, שידורים של תכניות העוסקות באקטואליה ושידורי אירועים מיוחדים במסגרת האמצעים הקבועים של המשדר הציבורי.

מספר חברי הוועדה הציעו לקבוע בחקיקה מהו מכסה של הפקה הפנימית אותה רשאי משדר הציבורי לייצר.

שידורי ספורט

לדעתו של מר אלוני, אין זה רצוי ששידורי הספורט ישודרו שלוש פעמים בשבוע על מנת למלא את לוח השידורים וכי יש לפקח על עלויות השידור.

מר לנדס הציע כי המשדר הציבורי יהא רשאי לשדר אירועי ספורט ויעשה מאמץ לשדר משחקים לאומיים ובלבד שהיא לא יתן עדיפות לקבוצה מסוימת.

מר רגב ומר רזניק סברו כי על המשדר הציבורי לשדר שידורים ובכללם שידורי ספורט במקומות בהם יש כשל שוק. מאידך, חלק מחברי הוועדה סברו כי יש לתת למשדר הציבורי יד חופשית בעניין שידורי הספורט.

לבסוף, כל חברי הוועדה הנוכחים הסכימו כי יש לתת למשדר הציבורי חופש להחליט בעניין זה.

שידורי ילדים ונוער

בערוץ הציבורי צריך שתהא מחלקת ילדים ונוער שתפיק הפקות מקור, כאשר חלק מההפקות יהיו "סוגה" וחלקן לא.

הוסכם כי על המשדר הציבורי לשדר תכניות ילדים ונוער ובלבד שתוכניות אלו יהיו בעלות משמעות ערכית-חינוכית. כל השידורים כאמור יירכשו ולא יופקו בתוך המשדר הציבורי.

סוגה

כל חברי הוועדה הנוכחים הסכימו כי המשדר הציבורי ישקיע באחוזים את מרבית התקציב שלו בז'אנר מסוגה עילית- כלומר דרמה ודוקומנטרי. בניסוח כללי רגולציה השידורים חשוב לשים דגש על עשייה דוקומנטרית משמעותית בהיקף רחב (הן בהשקעה כספית והן באורך זמן העשייה שלהם- מעקב ארוך, נושאים גדולים), וחשוב שבתחום הדרמה תקדיש רשות השידור תקציב לעשיית דרמות "גדולות"- מבחינת הקיף התקציב ועוצמת האירוע או הסיפור שבהן יעסקו. (צורך זה נובע מתפקידה של הרשות לעסוק בסוגיות תרבותיות/אקטואליות וחברתיות ובעזרת השקעה כלכלית גדולה. תפקידה של רשות השידור לתקן כשלי שוק הקיימים בשוק הטלוויזיה הישראלית בתחום התוכן).

בהקשר זה, קרני זיו ורם לנדס ינסחו ערכים המגדירים את סוגי השידורים אותם על המשדר הציבורי לשדר.

פורמטים מחו"ל

בעניין זה רם לנדס העלה את השאלה האם יש להטיל מגבלה כללית האוסרת על המשדר הציבורי לקנות פורמטים מחו"ל ו"לאזרח" אותם וזאת כדי לעודד את שוק הפורמטים הישראלי המקורי. מספר חברי וועדה התנגדו למגבלה מעין זו וסברו שיש לאפשר במקרים מסוימים לרכוש פורמטים מחו"ל אך זאת רק אם מדובר בפורמט המתאים לשידור הציבורי.

הוחלט כי על המשדר הציבורי מוטלת החובה לעודד ולפתח את התרבות היצירה הישראלית ומכאן עליו להעדיף רכישה ופיתוח של פורמטים ישראלים. יחד עם זאת, יותר לו לרכוש תוכניות ופורמטים מחו"ל ובתנאי שהם יהיו בעלי ערך בהיבט של חדשנות, עניין, רלוונטיות תרבותית כללית או משמעות ציבורית.

צמצום ומיקוד הרגולציה

מלבד רגולציה שתגדיר באופן מדויק את שיעורי ההשקעה בסוגות, חברי הוועדה מעדיפים לצמצם כל רגולציה אחרת (סוגות אחרות, תתי ז'אנר, רמת ההשקעה הכספית המדויקת בהפקות שאינן סוגה וכו').

רכש

כל חברי הוועדה הנוכחים הסכימו כי יש לאפשר למשדר ציבורי להמשיך לרכוש תכניות זרות.

לעניין זה חברי הוועדה העריכו כי תקציב שנתי הנדרש לעניין התוכן הינו כלהלן: 100 מיליון ₪ - עבור חדשות, בטלוויזיה, לא כולל רדיו, כולל שעה מהדורה בכל יום ועוד שלוש שעות לפחות של תכניות אקטואליה לטובת הלוח של הערוץ.

250 מיליון ₪ - לוח שידורים (70% הפקות מקור - 170 מיליון ₪: מתוך סכום זה, 100 מיליון ₪ יחולק בין דרמה ודוקומנטרי, כל אחד 50 מיליון ₪ - בערך 60 שעות לדרמה ו-170 שעות לדוקומנטרי).

חברי הוועדה סייגו את הערכות הכלליות הללו וימתינו לעבודה הכלכלית המדוייקת ולניתוח של חברת הייעוץ שלאחריה יגובשו ההמלצות המדוייקות בתחום ההשקעה בתוכן.

בהקשר זה יצוין, כי חברי ועדה דנו בין היתר בשאלה האם גוף השידור יהא רשאי לפנות למערכת בנקאית על מנת לקבל הלוואה לתקצוב פעילותה. לדעתו של מר לנדס יש לאפשר לגוף כזה לקחת הלוואות ממערכת בנקאית וזאת על מנת להבטיח גמישות עסקית. מר רזניק ציין כי כיום רשות השידור אינה יכולה לקחת אשראי. מר רגב וגם מר רזניק סברו כי אין לאפשר לגוף כזה לקחת הלוואות לכיסוי הוצאות שוטפות, וזאת כיוון שסיכון של פירעון ההלוואה אינו על הגוף עצמו אלא על הציבור. עם זאת מר רגב סבר שיתכן וניתן יהיה לאפשר לגוף לקחת הלוואה לטווח קצר ועד לגובה מסוים. בנוסף, לדעתו של מר רזניק אם למשל יוחלט להקים גוף חדש והוא יצטרך הלוואות לצורך כיסוי עלויות הקמה ניתן לאפשר זאת אבל באישור הממשלה. יש לזכור כי מדובר בגוף ציבורי ללא מטרות רווח, אין לו אינטרסים כלכליים בדומה לחברות מסחריות.

בהקשר זה גבי נויפלד ציינה כי לגוף סטוטורי אסור לעשות מה שלא הותר לו על פי החוק. עם זאת, נשקלה אופציה לפתח מנגנון שיאפשר לקחת אשראי אחד לכמה שנים ולמטרות כמו שדרוג אולפן השידור, אך זאת באישור הגורם עליו יוחלט בהמשך, תוך הבטחה שהשיח בנושא יהיה מקצועי.

הוחלט כי הוועדה תמשיך דיון בעניין זה בהמשך.

מדידת השקעה

מדידת ההשקעה בתוכן צריכה להיות על פי פרמטרים של תקציב ולא על פי כמות השעות, כך שיתאפשר למשדר הציבורי להשקיע כסף בהפקות בעלות חשיבות ציבורית ועתירות תקציב. לדעתם של גבי זיו ומר לנדס מדידה בתקציב יותר נכונה כיוון שאם קובעים X כסף ו-X שעות למעשה יש בכך הכתבה של נאותות ההפקה. מצד אחד יש בכך יתרון עם זאת מצד החיסרון הוא שכסף יושקע בהפקות שגרתיות ולא דווקא בהפקות איכותיות ועתירות תקציב.

פיתוח

המשדר הציבורי יראה כחלק מתפקידו בפיתוח תכנים חדשניים ומתן במה ליוצרים צעירים. גם השקעה בפיתוח התוכן, שבסופו של דבר לא יבשיל לכדי שידור, תחשב כחלק מהשקעה בתוכן ובלבד שהסכום הכולל לא יעלה על 10% מהתקציב השנתי (וזאת במטרה לנטרל את החשש מלעבוד עם היוצרים הצעירים והלא מנוסים לכאורה).

גיוון ופלורליזם

מחלקת התוכן של המשדר הציבורי תעסיק לקטורים, שיסיעו בבחירת תכנים. לקטורים אלו יתחלפו במועדים קבועים וידועים מראש וזאת במטרה לגוון את בחירות התוכן של הערוץ, ולדאוג כי ישקף טעמים, דעות, השקפות שונות. כמו כן, מחלקת התוכן תעסיק רפרנטים שתפקידם יהיה לבחון את התכנים ולפקח מבחינת תכנים וביצוע על חברות ההפקה.

לעניין זה תוזמן לשיבת הוועדה דורית ענבר, מנכ"לית הקרן החשדה לקולנוע וטלוויזיה להסביר כיצד עובד מנגנון הלקטורים בקרן שהיא מנהלת.

תכניות עבודה

מחלקת התוכן תידרש לתוכניות העבודה רב-שנתיות מתוך הכרה והבנה שזמן הפקת תכנים ראויים הינו ארוך ומצריך תכנון מראש.

הכשרה מקצועית

המשדר הציבורי יפעל ליצירת מסלולי הכשרה לכוחות מקצועיים, במגוון המקצועות שבתחום השידורים ובתוך מגמה של שיפור הפלורליזם ומגוון הדעות. צוין כי הצורך בכך מתחדד במיוחד ביחס לאוכלוסיות "הלא קיימות".

בעניין האם מוסד ההכשרה צריך להיות בתוך המשדר הציבורי או מחוץ לו, מר רגב סבר כי המוסד המכשיר לא צריך להיות בתוך המשדר הציבורי. מר רזניק הציע כי ההכשרה תהיה תוך שיתוף פעולה עם מוסדות חיצוניים, למשל יצירת מסלול שיאפשר לסטודנטים לעשות התמחות בתוך גוף שידור הציבורי. מאידך, מר לנדס ומר אלוני, סברו כי כן צריך להיות בי"ס מקצועי ללימודי טלוויזיה ורדיו בתוך המשדר הציבורי.

חברות ההפקה חיצוניות

כל ההתקשרויות של המשדר הציבורי יהיו שקופות ופתוחות לביקורת הציבור. כמו כן, תוטל מגבלה שלהלן: המשדר הציבורי לא יוציא סכום מעל 15% מהתקציב השנתי עבור הפקות של חברת ההפקה אחת.

בעלות על התוכן

הוחלט שהמשדר הציבורי יחלוק עם הגופים המפיקים והיוצרים את הזכויות והבעלות על התכנים וזאת ביחס של חצי-חצי. במשך 5 שנים יהיה המשדר הציבורי בעל הזכות היחידה לשידורים, בתומן תאבד את בלעדיותו. המפיק יהיה רשאי למכור את התכנים לגופים אחרים ובלבד שהמשדר הציבורי יקבל את חלקו היחסי בהכנסות.

הפצה

המשדר הציבורי וגם המפיק יהיו רשאים להתקשר עם גורמי הפצה בארץ ובחו"ל תוך הסכמה הדדית ועל פי הסכם.

נגישות חומרים

כל חברי הוועדה הנוכחים הסכימו כי המשדר הציבורי יעשה ככל יכולתו להפיץ את תכניו בכל פלטפורמה שידורית קיימת בין אם בחינם ובין אם תמורת תשלום.

כל חומרי התוכן של המשדר הציבורי צריכים להיות נגישים לציבור בפלטפורמות שונות: אינטרנט, VOD וארכיון.

בעיה שהתעוררה לעניין זה הוא שאם שירותי VOD המסופקים ע"י חברת הוט הרי שהחברה תעשה רווחים על תכנים אלו. האם זה ראוי ש"נכס ציבורי" יהיה בתשלום. למעשה התשלום הוא כפול, פעם אחד דמי מנוי ופעם אחד פר תוכן.

חברי הוועדה סברו בעניין זה שאם תוכן זה יהיה זמין בחינם בפלטפורמה כלשהו, למשל אתר אינטרנט אזי אין בעיה שתהיה גם בתשלום בפלטפורמה אחרת.

בנושא זה חברי הוועדה לא הגיעו להסכמה. מר לנדס הביע הסתייגות מכך שגוף השידור הציבורי יהיה חייב להשקיע בקולנוע, לעומתו גב' זיו סברה שככל שחובה זו מוטלת על ערוצים מסחריים חובה זאת צריכה להיות מוטלת גם על גוף השידור הציבורי. לדבריה אם מדובר בגוף שאחראי על התרבות חזקה עליו שישקיע גם בקולנוע כמו שערוצים מסחריים משקיעים. מר רגב התנגד לכך וטען כי הממשלה כבר משקיעה כספי ציבור בקולנוע על פי חוק הקולנוע ועל כן אין מקום להטיל חובה נוספת כאמור דרך המשדר הציבורי. וכך בעצם ליצור השקעה כפולה ואין, לצורך עניין זה, להשוות בין ערוצים מסחריים לבין הערוץ הציבורי.

חלק ב: "מערכת חדשות אינטגרטיבית" – מצגת של צביקה גולדברג

מר גולדברג הציג את המתווה של "מערכת החדשות האינטגרטיבית" - רדיו, טלוויזיה ואינטרנט כאשר יהיה מנהל חטיבת חדשות אחד אשר יהיה אחראי על דיווחי החדשות והאקטואליה ברדיו, בטלוויזיה ובניו-מדיה. כמו כן, הציע מר גולדברג כי יהיה רכז מערכת אחד לכל הפלטפורמות אשר יהיה כפוף למנהל חטיבת החדשות.

בהתאם למוצג עקרונות מנחים להפעלת מערכת חדשות אינטגרטיבית צריכים להיות כלהלן:

1. מנהל חטיבת החדשות של רשות השידור אחראי לדיווחי החדשות והאקטואליה ברדיו, בטלוויזיה ובניו-מדיה.
2. ריכוז מידע אודות אירועים חדשותיים ("לוח אירועים") יתבצע באמצעות "ריכוז מערכת" אחד, בכפיפות למנהל חטיבת החדשות, וכך גם הפעלת הכתבים.
3. הגורמים הטכניים (לכל הפחות אלה הדרושים לעבודת הכתבים בשטח ולעריכת כתבות) יהיו כפופים למנהל חטיבת החדשות - מרחיק לכת יותר מהצעת טאסק.
4. עורכים תורנים בעלי התמחות לפי מדיות ושפות, שכולם כפופים לאותו מנהל וניזונים מאותו מידע, יהיו אחראים לייצור מוצרי החדשות השונים.
5. בראש כל תחום סיקור מרכזי יעמוד עיתונאי בכיר (להלן: ראש תחום), שיהיה כפוף למנהל חטיבת החדשות, מזוהה איתה ולא עם מדיה מסוימת, ומיומן ברדיו וטלוויזיה.
6. במידת הצורך, בהתאם לעומס המאפיין את תחום הסיקור, יופעלו בכפיפות מקצועית לראשי התחומים הבכירים כתבים נוספים.
7. הכתבים הנוספים יוכלו להתמחות באחת המדיות, אך יהיו כשירים מקצועית לעבוד גם באחרת. המיומנות המקצועית הנדרשת תהיה "כתבים משדרים", ברדיו ובטלוויזיה.
8. סיפורים בלעדיים ותחקירים ינוהלו מול ראש המערכת ו/או רכז המערכת ו/או מי מטעם, ויפורסמו במדיה המתאימה מתוך ראייה רחבה וכוללת של כל האפשרויות.
9. ריבוי המידע והחומרים המצולמים ומוקלטים מייצר הזדמנות להקמת פלטפורמות ניו-מדיה אטרקטיביות ועתירות מידע מילולי, רדיופוני וויזואלי, אך עורך הניו-מדיה יוכל בנוסף להפעיל כתבים למשימות יזומות ייחודיות.
10. במידת האפשר, ובכפוף לסבירות מקצועית-עיתונאית, יופעל אמצעי טכני אחד לסיקור אירוע הן עבור הרדיו והן עבור הטלוויזיה. כמובן שלא תמיד הדבר נכון מקצועית. השינוי המהותי – חופש ניהולי שמאפשר את שיקול הדעת.
11. במידת האפשר, ובכפוף לסבירות מקצועית-עיתונאית, יופעל עיתונאי אחד לסיקור אירוע הן עבור השידורים בעברית והן עבור השידורים בערבית. כנ"ל.
12. תונהג הפרדה בין אירועים הדורשים צילום טכני-בסיסי לבין אירועים הדורשים צילום מקצועי-יצירתי. אל האירועים מהסוג הראשון ניתן, בכפוף לסבירות מקצועית-עיתונאית, לשלוח כתב המצויד במצלמה ומעביר סאונד לרדיו ותמונה לטלוויזיה.

לעניין מיתוג, הנחת היסוד היא מערכת אחת שכל עובדיה מזוהים איתה, הממותגת כיעילה ואיכותית. לשם כך מוצע להחליף את המותג "רשות השידור" במותג אחד חדש.

לסיכום, ברשות השידור קיימת תשתית מצוינת להקמת ארגון חדשות אינטגרטיבי, בזכות קבוצה משמעותית של עיתונאים מצוינים ומסורים שבניהול נכון ותחת עריכה ראויה יוכלו וירצו להצליח.

המצגת תועבר לחברי הוועדה יחד עם סיכום הדיון.

סיכום הישיבה:

בשבוע הבא תדון הוועדה, בין היתר, בנושאים הבאים: מבנה התאגידי הרצוי עבור המשדר הציבורי, ארכיון המשדר הציבורי, אגרה ושיטות מימון וגביה.

נתונים שהוועדה מעוניינת לקבל:

דוחות של המועצה לשידורי כבלים ולוויין ומהרשות השנייה דוחות לעניין כמות השעות שידור חדשות ושעות שידור דרמה וכן, דוחות לגבי עלות שעות הרכש.

חברי הוועדה מעוניינים להזמין לישיבת הוועדה גורם רלוונטי מהמועצה לשידורי כבלים ולוויין לעניין שידורי הספורט.

מוזמנים לעוד שבועיים:

דורית ענבר, מנכ"לית הקרן החדשה לקולנוע וטלוויזיה, בעבר יו"ר מועצת הכבלים והלוויין, על מנת שתציג לחברי הוועדה את מבנה התקשורת מול לקטורים.

מועד ההתכנסות: יום חמישי הבא בין השעות 18:30-14:30.

רשמו: יולי לסנובסקי ורחלי לוי

חתום: רם לנדס, יו"ר הוועדה

